

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektrooniline kuukiri

Detsember 2014

Nr: 72

Võrtsjärve piirkond lisati Rahvusvahelisse Top 100 säästvate sihtkohtade nimekirja

Suur rõõm on teada anda, et Võrtsjärve piirkond on saanud taas erilise tunnustuse osaliseks ning on lisatud Sustainable Destinations Global Top 100 nimekirja koos selliste sihtkohtadega nagu näiteks Okavango delta Botswanast või Mono Lake Ameerika Ühendriikidest.

Rahvusvaheline Top 100 säästvate sihtkohtade nimekiri on koostatud 30 rahvusvahelise turismieksperti poolt, lõpliku valiku kinnitas rahvusvaheline sõltumatute ekspertide paneel. Kinnitatud nimekiri tunnustab sihtkohti, kes on arvestanud oma tegemistes säästva arengu printsiipe. Sihtkohad valiti nimekirja erinevate kriteeriumide alusel – looduslikud tingimused, keskkonnahoid, kultuuripärand, kohalik identiteet ja traditsioonid, sotsiaalne olukord, ettevõtlus, roheline energia jpm.

Võrtsjärve kandidaadi esitas rahvusvahelisele ekspertkomisjonile Living Lakes koostöövõrgustik. Lisaks Võrtsjärvele kinnitati nimekirjas veel 3 sihtkohta Living Lakes koostöövõrgustikust. Nendeks on Somkhanda kaitseala LAV-st, Madampa järv Sri Lankalt ning Lake District Ühendkuningriigist.

Üks asi on kindel, et säästikkus selle kõigis vormides (kultuur, keskkond, majandus, sotsiaalelu) on sihtkohtade lahutamatu osa, mille kaudu pakutakse külastuselamust ja -kvaliteeti, ning millest omakorda saavad kasu kohalikud elanikud ja kohalik kogukond ning seda lähenemist tuleb ka Võrtsjärvel edaspidi hoida ja soodustada.

Top 100 valikutingimused, meetodika ja tulemused on välja toodud www.greendestinations.info

Lisainfo:

Jaanika Kaljuvee

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond tegevjuht

52 98 561

jaanika@vortsjarv.ee

www.agri.ee/ekf

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Üldkoosolek

15. jaanuaril 2015.a. kell 14.00. toimub Jõesuus, Võrtsjärve külastuskeskuses MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond liikmete üldkoosolek.

Kavas:

- MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond 2014 aasta rakenduskava muudatused ja kinnitamine;
- MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond 2015 aasta rakenduskava ülevaatamine ja kinnitamine;
- sisseastumis- ja liikmemaksude ülevaatamine ning vajadusel muutmine;
- kohtumine ja arutelu PRIA kalandustoetuste büroo esindaja Angela Anniloga;
- strateegia ettevalmistamise hetkeseis;
- muud kohalalgatatud küsimused.

Palun broneerige aeg oma kalendrites.

Lugupidamisega

Jaanika Kaljuvee

Tegevjuht

Võrtsjärve Kalanduspiirkond MTÜ

www.vortskalandus.ee

5298561

Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete märgistamisest

Alates 13.12.2014 tuleb kalapüügi- ja vesiviljelustoodete märgistamisel ja teabe esitamisel tarbijatele järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr [1379/2013](#) IV peatükis esitatud nõudeid.

Lähemalt kalapüügi- ja vesiviljelustoodete märgistamisest saab lugeda [siit](#).

Selliseid kalapüügi- ja vesiviljelustooteid, mis ise või mille pakendid on märgistatud enne 13. detsembrist 2014 ning mis ei vasta uutele nõuetele, võib turustada kuni varude lõppemiseni.

Kalurite esindajad toetavad GPS- süsteemi kohustuslikuks muutmist

Peipsimaa kalandusringkondades suhtutakse pooldavalt valitsuses heakskiidu pälvinud kalapüügiseaduse eelnõusse, mille põhjal on Peipsi, Pihkva ja Lämmijärvel kõigil kutselistel kalapüügilaevadel alates 2015. aasta septembrist kohustuslik kasutada GPS jälgimissüsteemi.

Kalameister OÜ püügijuht Aivo Kähr märkis, et nõue GPS jälgimissüsteem kasutusele võtta kalandusettevõtlust ei takista, küll aga aitab piiri panna ebaseaduslikule kalapüügile. “Oma põhjanootadele ja mootorsaanidele paigaldasime GPS-seadmed juba mõned aastad tagasi. See võimaldab ka firmasiseselt jälgida, et püük toimuks seaduskuulekalt, ning ühtlasi kindlustada kalurite turvalisust,” lisas ta.

Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu juhatuse esimees Urmas Pirk märkis, et kohustus GPS-seadmeid kasutada aitab tugevdada korda järvel ja võimaldab kiiremini kindlaks teha ebaseadusliku püügi. Pirgi sõnul on GPS jälgimissüsteemide kohustuslikuks tegemine kalurite nõupidamisel arutlusel olnud ja leidunud on nii poolehoidjaid kui ka kritiseerijaid.

“Peipsi Kalurite Ühing on teinud valitsusasutustele ettepanekuid GPS jälgimissüsteemi kohustuslikuks muutmiseks. Kui põhjanoodaga püüdvatel laevadel on praegu enamasti GPS- seadmed peal, siis mõrra ja võrguga püüdjad on olnud senini sisuliselt kontrollimatud. Kui keskkonnainspeksioon teeb kevaditi järvepuhastust, siis näeme, kui palju neid võrke välja tõmmatakse. Korraldus GPS-seadmeid kasutada loob keskkonnainspektoritele paremad tingimused oma ametiülesannete täitmiseks,” ütles Peipsi Kalurite Ühingu esimees Priit Saksing.

Urmas Pirgi sõnul rahastab GPS jälgimisseadmete muretsemist kalalaevadele Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK).

JAAN LUKAS

Allikas: [Vooremaa](http://vooremaa.ee)

Varblane: Vene sanktsioonide mõju ekspordile on selge

Statistikaameti andmetel olid oktoobrikuu ekspordinäitajad Eestis kõige aegade parimad. Tartu Ülikooli rahvusvahelise ettevõtluse professori Urmas Varblase sõnul on aga selgelt näha Venemaa sanktsioonide mõju piima ja kala ekspordile.

"Eksport Venemaale vähenes 31 protsendi võrra. Kui vaadata, millised sektorid kõige rohkem pihta on saanud, siis siin üllatust ei ole. Piimatööstuse eksport on vähenenud 20 miljoni pealt 13-le ja kalatööstus 17 pealt 13-le. Piim ja kala ongi kaks kohta, kus me oleme

lühikeses vaates Venemaa sanktsioonidest pihta saanud," rääkis Varblane ERR-i raadiouudistele.

Oktoobris eksporditi Eestist kaupu jooksevhindades kokku 1,2 miljardi euro väärtuses ja imporditi Eestisse 1,3 miljardi euro eest.

Allikas: [Postimees](#)

Kalur peab saama oma saagist maksimaalse hinna

Kodumaise kala hind Eesti jaekaubanduses on kaunikesti kõrge. Samal ajal on kaluritele makstavad kala kokkuostu hinnad kaks, kohati ka kolm korda madalamad. Seega läheb valdav osa tulust vahendaja kaudu.

Olukord muutub kaluri jaoks siis, kui ta ise valitseb kogu tarneahelat – alates püügist ja töötlemisest kuni müügini otsetarbijale. Euroopa kalandusfondi (EKF) meetmed on pakkunud tuge töötlemise ja otseturustamise väljaarendamiseks ning nüüdseks on kalurid oma sõltuvust kala kokkuostjatest vähendanud.

Võrtsjärve kalanduspiirkond

Kalatöötlemisega tegelevate ettevõtete käivitamiseks on Võrtsjärve kalanduspiirkonnas potentsiaali piisavalt. Töötlemise ja turustamise arendamisega saaks vähemalt osaliselt lahendatud probleemid, mis on seotud kalasaakide suurte kõikumistega eri hooaegadel ning kalurite toorkala müügist saadava väikese tuluga.

Enamik piirkonna kalureid ja ettevõtjaid küll tegelevad kala töötlemisega, kuid on seni teinud seda mitteametlikult, pidades kala töötlemisega tegelevale ettevõtjale seatud nõudeid liiga karmiks. Lisaks peljatakse protsessi, mille peab läbima kala töötlemisega tegelev ettevõtte teavituse või tunnustuse saamiseks veterinaar- ja toiduametilt.

Viimastel aastatel on mitmed piirkonna kalurid ja ettevõtjaid hakanud siiski end ametlikult kalatöötlejana registreerima ning ettevõtteid nõutud tingimustega vastavusse viima.

Ruusaku OÜ

Ruusaku OÜ juhatuse liige Lauri Koni tunnistab, et kutselise kalapüügi algusaastatel ei tegelenud ta kala väärindamise, vaid ainult värsket kala püügi ja müügi esmakokkuostjatele. Kuna Võrtsjärv näitab tihti oma iseloomu ka sellega, et suur osa kaladest talvel hukkub või esineb muid ebasoodsaid püügiolusid, tuli hakata mõtlema, kuidas vähesest kalasaagist rohkem tulu saada.

„Alustasin omal käel katsetamist angerjakonservidega – tegin marinaade. Hinnangu andsid sõbrad-tuttavad, kes arvasid, et sellega tuleks tõsisemalt tegeleda. Registreerisin end toiduvalmistajaks ning hakkasin laatadel ja käest-kätte turustama Võrtsjärve suitsuangerja konservi õrnas marinaadis. Värsket, suitsutatud ja ka konserveeritud kala ning täissuitsuangerjat vaakumpakendis pakume nii kohapeal kui ka mitmesugustel laatadel ja festivalidel üle Eesti. Poest sellist kraami ei leia.”

Suitsuangerjas õrnas marinaadis – sellele Ruusaku välja töötatud kalatootele on Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda (EPKK) andnud pääsukes- ja ristikumärgi kandmise õiguse. Märki kandvate toodete puhul võib kindel olla nende kõrges kvaliteedis: pääsukesemärk annab ka paljude tarbijate jaoks tähtsat infot tootes kasutatud kodumaise põhitooraine kohta ning on abiks tarbijale valikute tegemisel.

Lauri Koni on laiendanud oma sortimenti veelgi ning tootenimistus on sellised hõrgutised nagu praetud-marineeritud koha, marineeritud angerjas ja marineeritud koha. Nimetatud tooted said 2014. aasta oktoobris EPK-lt koondhinde 5 ja samuti õiguse kanda pääsukesemärki. „Kuna nõudlus on suur, otsustasin hakata ehitama kööki, millele saaks taotleda tunnustuse veterinaar- ja toiduametilt. See võimaldaks laiendada kalatoodete sortimenti ning turustada tooteid ka jaekaubandusse. Loodan oma ettevõtmistega valmis saada 2015. aasta kevadhooajaks.”

KOMMENTAAR

„Eesti kalanduse strateegia 2007–2013” ja Euroopa kalandusfondi rakenduskava üks eesmärk on olnud kalanduses hõivatud isikute sissetulekute tõus. Kalavarud on reeglina piiratud ja püügikoguseid suurendada ei ole võimalik. Selleks et saada sama koguse kala eest kõrgemat hinda, tuleb kala ise väärindada. Euroopa kalandusfondi toel on mitmed tublid ja ettevõtlikud kalurid selle otsuse teinud ning astunud ahelas sammu edasi, töödeldes ja turustades oma püüki ise. Lihtsustatult võib öelda, et senised kalapüüdjad on oma ettevõtlust laiendanud. Paljud seisavad nüüd küsimuse ees, kas jääda nn pereettevõtteks ehk töödelda ainult enda püütud kala, või kasvada veel

suuremaks ning töödelda ka teiste kohalike püüdjate kala või hoopis toorainet importida. Kui ettevõtja tahab oma kalatoodetega minna kaupleva suurematesse linnadesse või välisriikidele, peab jaekaubanduse nõuete, eelkõige stabiilse tarne pakkumisega arvestama juba eos ning see ei pruugi enam väikeses mahus kalakäitlejale sobida. Laienemise alternatiiv võib olla koostöö teiste väiksemate tootjate ja töötajatega.

Koostöö puhul on vaja teadvustada, et esmapilgul konkurendina tunduv naaberküla kalapüüdja või -töötaja võib olla hoopis liitlane, kui on vaja pakkuda suuremaid koguseid või jagada kulusid transpordil ja müügil. Samuti ei tohi unustada tõsiasja, et toiduturul tuleb konkureerida eelkõige lihatoodetega.

Eestimaa kalanduspiirkondades püütud kala ja neist kohapeal töödeldu ei ole tarbekaup, vaid pigem nišitood, mis tarbijatele seostub konkreetse piirkonna või kaluriga. Põllumajandusministeeriumi tellitud ja Eesti Konjunkturi Instituudi korraldatud kalatööstuse uuringus selgus, et 68 protsenti inimestest soovis, et kalatoodetel oleks märgitud kala püüdmise kuupäev. Kuna tarbija usaldab kalurit ning püügikuupäeva märkimine annab kalale veelgi rohkem personaalsust, on see üks senini veel vähe kasutatud võimalus, mida võib kõigile soovitada.

HANNES ULMAS

Põllumajandusministeeriumi turukorralduse ja kaubanduse büroo juhataja

Teiste piirkondade kohta loe siit:

Allikas: [Maaleht](#)

KIK jagas kalanduse projektidele 800 000 eurot

Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) nõukogu otsustas oma 2. detsembril toimunud koosolekul rahastada 374 projekti kokku 18,9 miljoni euroga. Kalanduse valdkonnas rahastati 26 projekti kogusummas 797 489,72 eurot.

Suurima toetuse, 149039,13 eurot sai MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond angerja asustamise jätkamiseks ka 2015. aastal. Keskmine toetussumma oli pea 31 000 eurot.

Aasta tagasi rahastati detsembrivoorus ühtekokku 17 projekti kogusummas 836 372,28 eurot.

Allikas: [Kalastusinfo.ee](#)

Tarbijad eelistavad senisest enam kvaliteedimärgiga toitu

Oktoobris läbi viidud TNS EMORi uuringu järgi püsib Tunnustatud Eesti Maitse pääsukesemärgi tuntuse tase kõrgel 87% tasemel ja Tunnustatud Maitse ristikumärgi tuntus tarbijate seas on tõusnud 66%-ni (möödunud aastal 62%). EPKK kvaliteedimärkide märkamise tase püsib juba viimased viis aastat üsna stabiilsena. Vähemalt ühte kahest märgist on märganud 88% Eestimaa elanikest. Märke märgatakse eelkõige toote pakendil (82%), aga ka reklaamides, kusjuures reklaamides märkide märkamine on tänavu kasvanud 38%-lt 40%-le.

Kasvanud on ka vastajate hulk, kes eelistavad kvaliteedimärgiga tooteid. Toitu ostes eelistab alati kvaliteedimärgiga tooteid 12% ja peaaegu alati 71% tarbijaist. Aastaga on vähenenud nende inimeste hulk, kes märgiga tooteid ei eelista 16%-lt 12%-le.

Usaldus EPKK kvaliteedimärkide vastu püsib kõrge – 87% vastajatest peab märke täiesti või pigem usaldusväärseks. Usaldus märkide suhtes on suurem kõrgema haridusega inimeste ja naiste hulgas.

Oktoobris korraldas TSN EMOR Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja tellimusel uuringu kvaliteedimärkide Tunnustatud Eesti Maitse ja Tunnustatud Maitse tarbijate teadlikkuse kohta. Uuringus osales 561 Eestimaa elanikku alates 15. eluaastast.

Põllumajandus-Kaubanduskoda hindab toidukaupade kvaliteeti 1998. aastast alates. Toite hindavad toitumisspetsialistidest eksperdid. Kõik hindamisele esitatud tooted läbivad nii laboratoorse kui ka sensoorse hindamise. Kvaliteeti ja päritolu hinnatakse 6 tootegrupis: liha- ja munatooted; piimatooted; pagari- ja teraviljatooted; aedviljakonservid, kastmed, mittealkohoolsed joogid, mesi; kalatooted; alkohoolsed joogid. Tänavu on tooteid hinnatud kaks korda, pääsukesemärgi kandmise õiguse sai kokku 71 toodet ja ristikumärgi kandmise õiguse 20 toodet. Märgiga toodete nimekirja leiab www.epkk.ee/6949.

Lisainfo: EPKK avalike suhete juht Malle Lind, malle@epkk.ee, tel 600 9349

Allikas: <http://www.epkk.ee/8483>

10 asja, mida peaks kalastuskaardi puhul teadma

Selle aasta 1. detsembril müüdi 2015. aastaks pilet.ee kaudu ühtekokku 3300 kalastuskaarti. Sellest kogusest 2417 luba oli nakkevõrguga püügiks, peamiselt merel, aga ka Peipsi järvel ja väiksematel siseveekogudel. Ülejäänud load jagunesid erinevate õngpüüniste vahel, püügiks nii merel kui

siseveekogudel, samuti kaitsealadel. Sellele lisanduvad veel Keskkonnaameti poolt välja antavad load, mis peaks kasvatama koguarvu ligi neljandiku võrra.

Sageli ka lotovõiduks tituleeritud kalastuskaarti ei saa aga võtta pelgalt võimalusena. Arvestada tuleb erinevate kohustuste ja nõuetega, mille eiramine võib kaasa tuua rahatrahvi või halvemal juhul ka kalastuskaardi taotlemise õigusest ilmajäämise üheks aastaks.

Kalastusinfo.ee toob alljärgnevalt välja 10 asja, mida kalastuskaardi puhul peaks teadma.

1. Kalastuskaart. Alates 1. juulist 2011 on kalastuskaart elektroonne dokument, mida paberile ei trükita. Pärast tasu maksmist aktiveeritakse loa andja (Keskkonnaameti või pilet.ee) poolt kalastuskaart, mille kohta selle omanikule täiendavat kinnitust ei saadeta.

2. Soodustus. Kalastuskaardi ostmisel soodustusi ei ole. Kõigile ostjatele on hind sama.

3. Kehtivus. Kalastuskaardi kehtivust saab ise kontrollida www.pilet.ee keskkonnas (Minu andmed/Piletid), kuhu saab siseneda ID-kaardi, pangalingi ja mobiil-ID abil. Samuti saab kalastuskaardi kehtivuse kohta küsida infot Keskkonnaametist ning soovi korral lasta ka kalastuskaardi andmeid välja trükkida.

4. Tõendamine. Püügiõigust tõendavaks dokumendiks on isikut tõendav dokument (pass, ID-kaart, juhiluba, pensionitunnistus).

5. Volitamine. Kalastuskaarti teisele isikule edasi volitada ei saa.

6. Tähistamine. Nakkevõrgu ja õngejadaga püügil peavad püügivahendid ja nende jasad olema tähistatud avaveepoolses otsas kahe ühele vardale ülestikku asetatud lipuga, teises otsas ühe lipuga. Kui püügivahendid või nende jasad paiknevad ranna või kaldaga paralleelselt, tähistatakse ühe lipuga jada parempoolne ots (veekogult kalda suunas vaadatuna) ning kahe lipuga jada vasakpoolne ots. Lippude mõõtmed peavad olema vähemalt 30×30 cm ning nende kõrgus veepinnast vähemalt 1 m.

7. Märgistus. Püügivahendi märgistuseks (lipule kirjutatav number) on kalastuskaardi omaniku

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

isikukood.

8. Tühistamine. Kalastuskaarti on võimalik tühistada vaid enne püügiperioodi algust. Selleks tuleb esitada avaldus loa andjale, kelleks internetist ostmisel on pilet.ee ja muul juhul Keskkonnaamet.

9. Aruanne. Kõigil kalastuskaardi omanikel on kohustus esitada püügiaruanne 5 päeva jooksul pärast püügiperioodi lõppu. Aruannet saab esitada www.pilet.ee kodulehel ja Keskkonnaametis kohapeal.

10. Püügiirangud. Infot keeluaegade ja -kohtade, samuti võrgupüügil lubatud silmasuuruste kohta saab kalapüügieeskirjast ning keskkonnaministri määrusest.

Kivi kotti!

Koostas: Kalastusinfo.ee

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

KUULUTUSED/REKLAAM

Palume kõikidel, kellel on soov avaldada laiemat üldsust huvitav teade, reklaam, tööpakkumine, tööotsimine või mõni muu kuulutus, saata info iga kuu 25ndaks kuupäevaks e-mailile jaanika@vortsjarv.ee . Teated on Võrtsjärve piirkonna põhised ja selle eest eraldi tasu ei nõuta.

Elektronilise kuukirja väljaandja:

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Viljandi maakond

Kolga-Jaani vald, Vaibla küla

Rannu-Jõesuu 70314

www.vortskalandus.ee

+372 529 8561

jaanika@vortsjarv.ee

Toimetaja:

Madis Kaljuvee

madis.kaljuvee@gmail.com

Tegevjuhi assistent